

AD SUM

ČASOPIS BRATISLAVSKÝCH
A TRNAVSKÝCH BOHOSLOVCOV

Kristián Vrátny
šéfredaktor

Jakub Jurkovič
redaktor

Andrej Kráľovič
grafik

Krištof Martinák
grafik

Ondrej Verbovský
redaktor

Štefan Pálesch
redaktor

Zoltán Ilcsik
redaktor

Martin Szöllösi
redaktor

Marek Mokoš
redaktor

propedeuti
redaktori

OBSAH

- 3 Úvodník
- 5 Zo života seminára
- 14 Modlíš sa z mobilu?
- 16 Chrám
- 18 Jubilejný kríž
- 22 Abeceda modlitby
- 25 Diakonát
- 28 Rozhovor s diakonmi
- 30 Evanjelista Matúš
- 32 Svedectvo šiestaka
- 34 Božské Srdce nie je gýč
- 36 Pýtali sme sa...

Ďakujeme vydavateľstvu LÚČ,
tlačiarňi DEVIN printing house,
Michalovi Žákovi za ilustrácie.
Foto uprostred: Vatican Media.

Dobrovoľné príspevky

na časopis ADSUM môžete posilať
na uvedené číslo bankového účtu.

S cirkevným schválením

Arcibiskupského úradu
v Bratislave, dňa 28. 4. 2009, č. 1268/2009

Cenzor: Vladimír Kiš

Jazykový korektor:

Mgr. et Mgr. Martin Surový

Registrované na Ministerstve kultúry SR
pod číslom: EV 722/08

ISSN: 1335-7158 02

PODPORTE NÁS

Bankové spojenie časopisu (IBAN): SK13 1100 0000 0029 3537 1105

Dobrovoľný príspevok na jeden výtlačok je 1 €

Online databáza: <https://www.ksnr.sk/casopis-adsum>

Číslo 2, jún 2025, ročník XXXVI. (2024/2025)

Vydávajú: seminaristi Bratislavskej a Trnavskej arcidiecézy, Samova 14, 949 01 Nitra

E-mail: redakcia.adsum@gmail.com

ÚVODNÍK

Milí bratia bohoslovci a všetci čitatelia časopisu!

Mladší to nepoznáte, starší len sem-tam, podľa ročníka narodenia: základnú vojenskú službu. Bol som tam dva roky a jedným z prvých úkonov bolo naučiť sa, ako sa hlásiť. Táto spomienka sa mi vybavila, keď som počul názov vášho časopisu: Adsum – Tu som!

Istotne si spomeniete na prvú situáciu v Biblii, kedy mala zaznieť táto odpoveď. Čo sa však stalo? Na jedno-duchú Božiu otázku „Adam, kde si?“ Adam odpovedal: „Bál som sa, skryl som sa, som nahý...“ Dovtedy žil človek v harmónii nielen vo svojom vnútornom svete, ale aj s prírodou, so ženou a najmä so svojím Stvoriteľom. Čo spôsobilo tento rozvrat vo všetkých týchto smeroch? – HRIECH!

Hriech ako nevera v Božiu lásku, v Božie odpustenie, v možný návrat k Otcovi. To bol Pokušiteľov triumf: „Boh nie je láska. Boh ťa nemiluje. Ty sám musíš hľadať vlastnú realizáciu a to aj v hriechu.“ A potom Pokušiteľ príde a hovorí: „Si stratený. Niet ti pomoci. Tvoj život nemá smer. Čakaj iba trest.“

Dnes sa medzi ľuďmi preferuje istý typ pseudomorálky: ži si ako chceš, veď Boh je dobrý, on všetko odpúšťa a potom pôjdeš do hereckého, hudobného či hokejového neba. Iróniou je, že s tou Božou dobrotou a odpustením majú pravdu. Ale za akých okolností?

Boh sa pýta každého z nás aj dnes: „Kde si? Kde sa nachádzaš vo svojom živote?“ Tragédiou nie je zhrešiť. Tra-

gédiou je svoj hriech zakrývať. Spomeňme len úchytom niekoľko situácií z dejín spásy: „... vari som ja strážcom svojho brata?“ „... odpovedali: Nevie-me. Ani ja vám nepoviem, akou mocou toto robím.“ „... ale on zaprel: Ani neviem, ani nerozumiem, čo hovoríš.“ A takto by sme mohli pokračovať ešte veľmi dlho. Ako skonštatovala známa dvojica humoristov L+S: „Najľudovejším spôsobom ako sa urobiť múdrom, je urobiť sa sprostým.“ To, čo však platí pred ľuďmi, istotne neplatí pred Pánom.

Nátan povedal Dávidovi: „Ty si ten muž!“ Dávid odpovedal: „Zhrešil som proti Pánovi!“ A Nátan odvetil: „Pán ti odpustil hriech!“ Úprimnosť, otvorenosť, pokora pred Pánom – to je jediná cesta ku vzťahu s Bohom. A to až do takej miery, že Boh vyhlásil: „Našiel

som Dávida, muža podľa môjho srdca, ktorý bude plniť moju vôľu celú.“

No nemusíme hrešiť, aby sme uverili Božej láske. Svätá Terézia z Lisieux hovorí, že tak ako môže byť vďačný ten, koho Otec zdvihol, keď spadol, tak má byť vďačný aj ten, kto si uvedomí, že Boh odpratal z jeho cesty kamene, aby sa nepotkol. Ale túto skúsenosť musí mať každý z nás.

Už onedlho budete vysvätení a Cirkiev vás pošle pracovať do farností, na rôzne pozície, spolupracovať s Božou milosťou a sprostredkovať Božiu lásku tomuto svetu. Každému človekovi bez rozdielu. Zostaňte úprimní a pokorní pred Bohom i pred ľuďmi. Ak sa ťa Pán opýta: „Jozef, Daniel, Marek..., kde si?“ Nech je tvoja odpoveď: „Adsum! – Tu som, Pane!“ Boh bude s tebou stále pracovať, stále ťa pozývať k obráteniu, niekedy ťa aj „prichytí“, ale stále ťa bu-

de presvedčať o svojej láske a bude sa ťa pýtať: „Miluješ ma aj ty?“

Toto poznanie však nie je len pre teba. Tak ako Boh poslal svojho Syna, aby vyvrátil katechézu Zlého, a to nie slovami, ale na svojom tele, Ježiš Kristus posiela aj teba. Prihovára sa slovami žalmistu: „Obety a dary si nechcel, ale dal si mi telo.“ V skutkoch zjavovať Kristovu lásku. Toto je to, čo očakáva svet od nás. Byť poslami nádeje, ako vyzval Svätý Otec František, znamená snímať hriechy z ľudí, mať súcit s ich biedou – duchovnou i morálnou – a do krajnosti povzbudzovať, milovať, „naloženú trstinu nedolomiť, hasnúci knôt nedohasiť!“ Budte verní, ako je verný ten, ktorý vás povolal!

J. E. Mons. Peter Rusnák
bratislavský eparchiálny biskup

ZO ŽIVOTA SEMINÁRA

Semestrálne prázdniny

Ako zvyčajne, prvým výdychom pre seminaristov sú takzvané semestrálne prázdniny. Viacerí seminaristi jedno-
ducho odpočívajú doma. Iní zasa volia cestu dovolenky formou zimného športu, pobytu na chate alebo kúpania v termálnych kúpaliskách. Vytvárame si skupinky seminaristov a často sú pozvaní aj novokňazi, s ktorými chceme udržiavať kontakt. Tento rok sme napríklad zavítali do trapistického kláštora Nový Dvůr.

Foto: Kristián Vrátny

Duchovná obnova pre mladých

Aj tento rok sme v seminári organizovali duchovnú obnovu pre tridsiatku starších miništrantov a mladých mužov. Témou duchovnej obnovy bolo „Ticho“. Takýmto spôsobom prenikli do základov ticha, modlitby a ich dôležitosti pri rozlišovaní povolania. Sami miništranti sa zhodli, že ticho bolo tou najväčšou hodnotou duchovnej obnovy.

Seminár na tvorbu spoločenstva / Seminár o komunikácii

Bohoslovci prvých troch ročníkov v marci absolvovali víkendový seminár zručnosti tvorby spoločenstva. Facilitátori z Community Building Slovensko sprevádzali bohoslovcov metodikou psychológa Scotta Pecka, ktorá je zameraná na tvorbu autentickej, otvorenej a rešpektujúcej atmosféry. Počas troch dní si prechádzali jednotlivými fázami riešenia problémov a otvorenej komunikácie.

Foto: Andrea Mikolášiková, Andrej Kráľovič

DOD pre miništrantov

Približne 440 miništrantov z piatich diecéz zavítalo 15. marca do Nitry, aby lepšie spoznali areál hradu a priestory, v ktorých sa seminaristi formujú, bývajú a študujú. Začali sme svätou omšou celebrou nitrianskym biskupom Mons. Viliamom Judákom. Po svätej omši nasledovala prehliadka. Po obede začal program v seminárnej aule. Chlapci opäť po skupinkách chodili po rôznych aktivitách v priestoroch seminára. Pred treťou hodinou sme celý program DOD ukončili adoráciou.

Schóla v Hronskom Beňadiku

Tento rok oslavuje Benediktínske opátstvo v Hronskom Beňadiku 950. výročie jeho založenia. Pri tejto príležitosti sa 17. marca uskutočnila prezentácia striebornej zberateľskej euromince. Bola pozvaná aj naša seminárna schóla, aby hudobne doprevádzala túto udalosť. Zazneli hlavne latinské spevy, ktoré sa v akustike priestorov zrekonštruovanej sýpky kláštora krásne niesli.

Foto: Filip Caudt, Andrej Kráľovič

Lektorát

Šiesti seminaristi tretieho ročníka prijali 18. marca ministérium lektorátu, ktoré im udelil banskobystrický generálny vikár Mons. Branislav Koppal. Od tohto momentu začínajú v našej kaplnke počas slávení čítať Božie slovo. Pred akolytátom je to prvé z ministrérií, ktoré seminaristi počas formácie prijímajú.

Umenie v seminári

Dňa 22. marca sa v našom seminári uskutočnil vôbec prvý koncert zo série koncertov „Umenie v seminári“. Odštartovali sme výnimočným programom Dvořákových Biblických písní v podaní sólistu opery SND prof. Petra Mikuláša, ktorého na klavíri sprevádzala Jana Nagy-Juhász. Koncert pokračoval klavírnym recitálom Zuzany Valentovej.

Máme ambíciu pravidelne usporadúvať podobné koncerty. Všetci ste srdečne pozvaní. Stačí sledovať Facebook seminára a jeho stránku.

Foto: Kristián Vrátny, Andrej Kráľovič

Návšteva arcibiskupa Mourada

Jedným zo vzácných návštev v seminári bol aj arcibiskup Mons. Jacques Mourada, ktorý bol väznený Islamským štátom. Na začiatok nám vyjadril blízkosť v prenasledovaní, ktoré bolo na Slovensku počas komunizmu. Pýtali sme sa, ako prežíval zajatie, na čo odpovedal: „Vec, ktorá nám pomáha znášať prenasledovanie, je milovať všetkých a túžiť po spáse. Dnes je prenasledovanie nebezpečné hlavne preto, lebo nemá jasné oblečenie. Preto je naša misia veľkou výzvou.“

Stretnutie s prof. Shenom

Prof. Bryan Shen sa venuje téme homosexuality v kresťanských spoločnostiach. Z jeho výskumov vyplývajú dva prekvapivé závery. Tí, ktorí sú najviac otvorení tejto ideológii, sú proti poznávaniu a vzdelávaniu o probléme homosexuality. Naopak tí, ktorí sú striktní v odmietaní homosexuality ako prirodzenej, sú ochotní úprimne poznávať túto problematiku a sprevádzať dané osoby. Tiež povedal, že veľmi významnú úlohu vo väčšine prípadov majú rodičia ne-heterosexuálnych osôb.

Foto: Andrej Kráľovič

Púť k Jubilejným bránam

Začiatkom apríla sme sa zúčastnili národnej púte do Ríma. Veľkou radosťou bolo spoločné slávenie svätej omše s otcami biskupmi a veriacimi v Lateránskej bazilike. O deň neskôr sme slávili svätú omšu v Bazilike svätého Petra.

Akolytát

Po kandidatúre a lektoráte seminaristi prijímajú akolytát. Medzi ich nové úlohy v seminári patrí hlavne asistencia pri svätej omši, kde pomáhajú diakonom purifikovať liturgické nádoby. Vo farnostiach môžu rozdávať sväté prijímanie a môžu Eucharistiu nosiť aj tým, ktorí sa nemôžu zúčastňovať spoločného slávenia omší. Toto ministerium im vyslúžil trnavský arcibiskup Mons. Ján Orosch. Slávnosť bola krásne hudobne sprevádzaná hudobníkmi z bratislavského konzervatória.

Foto: Kristián Vrátny

Nedeľa Dobrého Pastiera

V túto nedeľu zvykneme navštíviť farnosti v našich diecézach. Bratislavskí bohoslovci boli prítomní vo farnosti Senica a trnavskí zasa vo farnosti Nové Mesto nad Váhom. Zúčastnili sme sa svätých omší a iného spoločného programu. Bolo aj viacero príležitostí na rozhovory s miništrantami, mladými a inými farníkmi. Je pre nás veľkým obohatením byť raz za čas prítomní v živých farských spoločenstvách. Farnostiam veľmi pekne ďakujeme za prijatie.

Foto: Ján Pavlíček, Štefan Smetana

DOD v seminári

Druhý deň otvorených dní, ktorý sa každoročne v seminári koná, už nie je určený len pre miništrantov. Otvárame dvere pre kohokoľvek, kto si chce pozrieť priestory seminára a oboznámiť sa s tým, ako funguje. Po svätej omši o 10.00 v Nitrianskej katedrále pán rektor slávnostne otvoril bránu seminára. Nasledovala prehliadka seminára vedená seminaristami a obed v jedálňach „veľkého seminára“. Celý program organizovali bratia prváci, za čo im veľmi ďakujeme. A samozrejme ďakujeme všetkým, ktorí nás prišli navštíviť.

Foto: Andrej Kráľovič, Kristián Vrátny

Foto: Andrej Kráľovič

Koncert seminárnej schóly

Poslednou významnou verejnou udalosťou pred skúškovým obdobím a diakonskými a kňazskými vysviackami v seminári bol koncert seminárnej schóly. Koncert sa uskutočnil v nedeľu 18. mája v Katedrále sv. Emeráma. Schóla sa pod vedením regensa Mareka Mokoša pripravovala dlhé mesiace. Zazneli skladby modernej tvorby od talianskeho autora Marca Frisinu, počuli sme hudbu vlastnú východným rítom, ale aj slovenskú tvorbu M. Sch. Trnavského a Ľ. Stančeka. Veríme, že sa koncert prítomným páčil a že sa o rok stretneme opäť.

Kristián Vrátny, Jakub Jurkovič

MODLÍŠ SA Z MOBILU?

APLIKÁCIA JE PROSTRIEDOK, CIEĽOM JE BOH

Zamyslel si sa niekedy nad tým, koľko času denne stráviš na mobile? V ruke držíš technológiu, ktorá ti denne zožerie hodiny. Ale čo ak by sa aspoň pár minút z toho stalo priestorom pre modlitbu? Nie, mobil nie je kaplnka. Ale môže sa stať miestom stretnutia. Ak vieš, čo a koho hľadáš. Modliť sa dá aj v autobuse, v škole cez prestávku, pred spaním... Boh nie je viazaný na chrám – je všade tam, kde si ochotný sa s ním stretnúť. Ak tvoj deň letí ako rýchlolok, možno práve jedna z týchto appiek ti pomôže nájsť výjazd do ticha.

Chcem ti predstaviť štyri aplikácie, ktoré ti môžu pomôcť posilniť (nie nahradiť!) tvoj vzťah s Bohom. Scrollovanie, ktoré vedie k svätosti? Áno, aj to je možné.

1. Zamyslenia+

Poznáš ten pocit, keď ráno otvoríš oči a nechce sa ti? Alebo večer padáš únavou, ale predsa chceš svoj deň uzavrieť niečím zmysluplným?

Zamyslenia+ sú appka, ktorá ťa v týchto chvíľach jemne osloví Božím slovom. Ponúka krátke ranné a večerné modlitby, čítania zo Svätého písma, komentáre a myšlienky na každý deň. Dnes má viac ako 41 000 stiahnutí. Navyše, naši bohoslovci do tejto aplikácie prispievajú svojimi zamysleniami. Appka má nový dizajn, jednoduché ovládanie a pripomienku na modlitbu. Je to duchovný budík aj večerná sviečka v jednom – a pritom úplne zadarmo.

2. Bible App

Poznáš tú aplikáciu s hnedým ikonickým logom „Holy Bible“? To je Bible App od YouVersion – a nie je to len obyčajná digitálna Biblia. Je to Božie slovo pripravené pre tvoj deň, pre tvoj chaos, tvoje otázky, tvoje radosti aj pády. V appke nájdeš celé Sväté písmo vo viacerých prekladoch – aj v slovenčine, s možnosťou zvýrazňovať si verše, robiť si poznámky, zdieľať ich na Instagrame a vytvárať si vlastné zbierky obľúbených citátov. Sú tematické: niektoré ťa prevedú cez evanjeliá, iné ti pomôžu pri rozhodnutiach, úzkosti, vzťahoch, viere... A môžeš ich čítať sám alebo s priateľmi ako skupina – ako duchovnú výzvu.

3. Breviár

Možno si už počul slová „liturgia hodín“ a pomyslel si si: to je len pre kňazov a rehoľníkov, však? Nie. Liturgia hodín je modlitbou Cirkvi – a Cirkev si aj ty. Breviár je aplikácia, ktorá ti každý deň dá do ruky žalmy, čítania a modlitby, ktoré sa modlia tisíce ľudí po celom svete – ráno, na poludnie, večer aj v noci. Ráno si namiesto Spotify naladiš Ranné chvály. Večer, keď je ticho, si dáš Kompletórium ako večerný hudobný chill – len v slove, ktoré ťa pripraví na pokojný spánok. Zistíš, že liturgia hodín nie je len recitovanie textu – je to modlitba, ktorá ťa drží, keď si unavený, keď nevieš, čo povedať, keď potrebuješ len byť a dýchať s Bohom. A modlíš sa so svätými, s pápežom, aj s mladými, ktorí túžia stretnúť Boha uprostred dňa. Nie si sám. Táto aplikácia ťa naučí modliť sa so Slovom – nie vlastným, ale Božím slovom. Vtedy, keď nemáš silu nič vymyslieť. Keď ťa bolí srdce. Alebo keď máš radosť, ktorú chceš zdieľať. Breviár ti ponúkne slová Cirkvi – staré a pritom stále nové. Appka je prehľadná, stále aktualizovaná a dostupná aj offline. Môžeš ju mať vždy so sebou – v škole, na výlete, doma či v tichu kaplnky.

4. Missa

Táto appka nie je len pre kňazov na cestách. Missa je skvelý nástroj pre každého, kto sa aktívne zapája do liturgie – či už čítaš čítania, spievaš žalm alebo prednášaš prosby. V appke nájdeš liturgické čítania, omšové formuláre, modlitby veriacich, prefácie, požehnania a dokonca aj liturgické odpovede v rôznych jazykoch – všetko podľa liturgického kalendára. Aplikácia Missa je tvoj parták, keď posluhuješ pri svätej omši ako lektor alebo miništrant. Nie je ľahké stáť pred ľuďmi a čítať čítanie. Zrazu sa ti trasie hlas, ruky sú studené, oči behajú po texte. A pritom je to len pár riadkov. Práve tie riadky sú Božím slovom pre niekoho v lavici. Možno aj pre teba. Vieš, čo je na službe pri oltári najkrajšie? Že môžeš byť hlasom, cez ktorý prehovorí Boh. Možno si len jeden z mnohých, čo číta, ale niekto práve dnes potrebuje počuť to slovo a ty mu ho prinesieš. Práve Missa ti pomôže čítať nielen s istotou, ale aj srdcom. S Missou sa tvoja služba premení z povinnosti na dar. Lebo slúžiť znamená stáť blízko Krista. A keď ty čítaš, on cez teba hovorí. Pozývame ťa stiahnuť si niektorú z týchto aplikácií. Pokojne dopraj sám sebe čas – možno aj niekoľko dní – na to, aby si si ich vyskúšal. Ktorá z týchto aplikácií ti najviac zachutí, tú používaj. Ale neostaň len pri tom. Nech sa z obrazovky nestane tvoje jediné miesto modlitby. Boh ťa volá do hlbokého vzťahu. Aplikácie sú len dvere – nie cieľ. Ty na ne klopeš. Boh ich už otvoril.

CHRÁM

MINIŠTRANTI

Milí miništranti, v predchádzajúcich článkoch sme sa spoločne zamýšľali nad symbolmi, s ktorými sa môžete bežne stretnúť takmer každý deň v liturgii. Teraz však budeme hovoriť o samotnom kostole. Chrám je miesto, na ktorom sa kresťania zhromažďujú za účelom liturgického slávenia. Ale na to, aby sme pochopili význam chrámu, je potrebné predovšetkým prehľbiť jeho zmysel – taký, aký mu pripisuje samotné Písmo.

Tak u Grékov, ako u i Rimanov bol chrám predovšetkým príbytkom božstva zobrazeného vo forme nejakej sochy. Božstvo očakáva obetu od svojich kňazov a osobnú obetu od svojich veriacich. V Starom zákone sa posvätný priestor nachádza v bode stretávania dvoch veľkých napätí, ktoré charakterizujú biblické náboženstvo: neviditeľnosť a blízkosť Boha, univerzálnosť a konkrétnosť. Všetky posvätné miesta boli nakoniec prekonané dôležitosťou Jeruzalemského chrámu, ktorý sa kedysi stal najvýznamnejším miestom Božej prítomnosti a miestom stretnutia s ním.

Novozákonná novosť spočíva v uvedomení si skutočnosti, že pravým priestorom Božej prítomnosti medzi ľuďmi už nie je Jeruzalemský chrám, ale je ním Kristovo „Telo“ (porov. Jn 2,21; 1,14). Jeruzalemský chrám bol iba predobrazom (porov. Hebr 9). Aj svätý apoštol Pavol tvrdí, že kresťanským chrámom je spoločenstvo spojené s Kristom, aby vytváralo jeho Telo: „V ňom celá stavba pevne pospájaná

rastie v svätý chrám v Pánovi, v ňom ste aj vy vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu.“ (Ef 2,21-22; porov. 2Kor 6,16) Nielen spoločenstvo, ale každý veriaci je Božím chrámom (porov. 1Kor 6,19-20).

Kostoly sú domy určené na zvolanie a stretnutie modlitbového zhromaždenia: domy zhromaždenia (lat. *domus ecclesiae* alebo gr. *oikoi ekklesiás*). Kultová budova je teda priestorovou ikonou miestnej Cirkvi, je takpovediac nevyhnutným útočiskom duchovnej stavby tvorenej živými vybranými kameňmi. Svätý Augustín hovorí: „Tento kostol bol vybudovaný pre vás, ale skôr vy ste Cirkvou.“

Keďže eucharistické slávenie je svojou povahou veľkonočným zhromaždením spoločenstva okolo osláveného Pána, priestor kostola má mať slávnostný a povznášajúci charakter, má byť obrazom nebeského Jeruzalema.

A keď sme už spomenuli „nebeský Jeruzalem“, tak sa teraz pozrime z opačného uhla na liturgický priestor pomocou symbolov. Prirodzený priestor má tri smery. Je to usporiadaný priestor a nie chaos. Predmety sú usporiadané vedľa seba, nad sebou a za sebou. Tento poriadok nás učí, že náš život sa buduje a pohybuje s určitým cieľom; že môžeme budovať diela, tvoriť a žiť. Posvätný priestor má tiež svoj poriadok. Kostol je postavený od západu na východ, smerom k východu slnka. Prechádza ním oblúk slnka. Kostol má prijímať prvé a posledné slnečné lúče. Kristus je slnkom duchovného sveta. Smer jeho cesty je poriadkom posvätného priestoru, poriadkom celej stavby a každej formy a postavy, ktorá je upriamená k večnému životu.

Ďalším smerom je smer zhora nadol. Keď kňaz pripravuje obetu, zdvihne paténu a kalich. Boh je totiž „hore“, je „svätý na výsostiach“. Keď biskup alebo kňaz požehnáva, položí ruky na hlavu kľačiaceho alebo na veci, ktoré ležia pred ním. Každé stvorenie je totiž „dole“ a požehnanie prichádza zhora od Najvyššieho. To je ďalší smer posvätného priestoru, smer duše: smer túžby, modlitby a obety. Smer Boží: smer milosti, namáhania a svätosti. Takto prebiehajú smery posvätného priestoru: smerom k tvári vychádzajúceho slnka, ktorým je Kristus. K nemu smeruje pohľad veriaceho; od neho vychádzajú lúče Božieho svetla do nášho srdca.

Aj my seminaristi sa mnohokrát pomýlime, keď máme tendenciu brať veci okolo seba za samozrejmé a zabúdame byť vďační za to, čo už máme. Nie je samozrejmé, že máme kostol alebo kaplnku, v ktorej sa môžeme stretávať, a že sa máme s kým stretávať. Nehovoriac o Bohu, ktorý sa s nami túži stretnúť. Prosím, dajme mu priestor.

JUBILEJNÝ KRÍŽ

Prežívame Jubilejný rok 2025, ktorý Svätý Otec František slávnostne otvoril v decembri roku 2024. V Katolíckej cirkvi majú jubilejné roky, známe aj ako sväté roky, osobitné miesto. Ide o mimoriadne obdobia milosti, obrátenia, pokánia a vnútornej duchovnej obnovy, ktoré pápež vyhlasuje spravidla každých 25 rokov. Existujú však aj mimoriadne jubileá, ktoré môžu byť vyhlásené podľa potreby, napríklad v čase významných výročí alebo v reakcii na špecifické duchovné výzvy. Takýto mimoriadny svätý rok sme z rozhodnutia pápeža Františka prežívali od 8. decembra 2015 do 20. novembra 2016 (Svätý rok Božieho milosrdenstva). Jedným zo symbolov týchto svätých rokov sú jubilejné kríže, ktoré sa inštalujú v jubilejných chrámoch. Sú nimi predovšetkým baziliky, katedrály a významné pútnické miesta po celom

svete. Jubilejný kríž je výrazným viditeľným znamením toho, že chrám sa počas svätého roka stáva zvláštnym miestom duchovnej obnovy, pokánia a získavania odpustkov. Tradícia jubilejných krížov siaha hlboko do histórie. Už počas prvých svätých rokov sa kládol v Ríme veľký dôraz na vizuálne znaky a symboly, ktoré mali pútnikov upozorňovať na posvätnosť času, ktorý prežívajú, a na možnosti duchovného rastu.

Kríž, ako ústredný symbol kresťanskej viery, bol prirodzenou a najvýraznejšou voľbou. Predstavoval duchovné putovanie, pokánie a nádej, keďže práve skrze utrpenie a smrť Ježiša Krista, završené na kríži, získalo celé ľudstvo nádej na večnú spásu. Jubilejný kríž predstavuje Krista ako centrum spásy, ku ktorému sa veriaci počas prežívania jubilejného roka zvlášť obracajú. Je to pripomienka obety a nekonečného milosrdenstva Boha, ktorý sa stal človekom, aby nám otvoril cestu k večnému životu. Zároveň je to výzva pre každého kresťana k obnoveniu života podľa evanjelia v láske, pokore, odpustení a službe bližným. Jubilejné kríže môžu mať rozličné formy a veľkosti. Často sú vyrobené z cenného dreva, vzácnych kovov alebo kombinácie rôznych materiálov. Môžu byť bohato zdobené ornamentmi, symbolmi viery, biblickými scénami, reliéfmi svätcov, alebo naopak môžu byť

úplne jednoduché a strohé, aby vyjadrovali pokoru a prostotu Kristovej obeť. Vždy sú však umiestnené na viditeľnom a čestnom mieste, obyčajne v presbytériu chrámu pri hlavnom oltári, aby ich každý veriaci mohol vidieť, modliť sa pred nimi a tak hlbšie prežívať posvätné tajomstvo vykúpenia. Pre pútnika, ktorý navštívi chrám s jubilejným krížom, má mať tento symbol osobitný význam.

Počas svätého roka je možné za určitých podmienok získať úplné odpustky – úplné odpustenie časných trestov za hriechy, ktoré už boli odpustené vo sviatosti zmierenia. Medzi požadované podmienky pre získanie odpustkov patrí svätá spoveď, prijatie Eucharistie,

modlitba na úmysel Svätého Otca a uctenie si jubilejného kríža. Návšteva chrámu s jubilejným krížom sa tak stáva nielen vonkajšou cestou, ale predovšetkým cestou vnútornou – cestou obrátenia srdca, pokánia a duchovnej premeny. Je to pozvanie k obnove viery, k hlbšiemu vzťahu s Bohom a k novému začiatku v duchovnom živote. Jubilejný kríž nás všetkých vyzýva, aby sme v tomto zvláštnom čase milosti otvorili svoje srdcia Kristovi a nechali sa pretvoriť jeho otcovskou, uzdravujúcou a milosrdnou láskou, ktorá je prameňom nádeje na záchranu nás všetkých.

Štefan Pálesch

Foto: Andrej Kráľovič

ABECEDA MODLITBY

Ak chceme hovoriť o modlitbe všeobecne zrozumiteľným spôsobom, treba najskôr povedať, že jestvujú rôzne druhy modlitby. Tieto zodpovedajú akýmsi stupňom rastu v duchovnom živote. Nie je však ľahké vedieť, kto patrí k začiatočníkom, kto je na strednom stupni, čiže pokročilým, a kto na treťom, takmer dokonalom, stupni pokročilosti. Nikto však nestúpa k jednotlivým stupňom sám vlastnou silou, ale jedine Boh nás pozdvihuje vyššie, podľa toho ako to on sám chce.

Ústna modlitba

Prvý spôsob modlitby je ústny. Je to modlitba prvých krokov, začiatočníkov, respektíve tých, ktorí sa rozhodli, že chcú nasledovať svojho Majstra. Učeníci prosili Pána, aby ich naučil modliť sa. On ich ako prvú naučil ústnu modlitbu a to modlitbu Otče náš. Prvým slovom „Otče“ sa prebúda naša láska k Bohu a slovom „náš“ láska k blížnemu. Pán nám prikázal, aby sme nehovorili veľa slov, ale namiesto toho zväčšovali svoje priknutie a lásku. Modlitba Otčenáš je modlitbou maličkých, ktorí žiadnu inú nepoznajú, ale je aj modlitbou svätých, ktorí sa nasycujú a živia chuťou pochopenia jej formulácii. Sv. Terézia Avilská nás vedie k tomu, aby

sme sa túto modlitbu naučili modliť pokorne, rozvážne, pomaly a verne, aj napriek našej nedbalosti, lenivosti či všednosti.

Rozjímavá modlitba

Druhý spôsob modlitby sa deje vnútri nášho srdca, bez slov na perách. Len srdce hovorí k Pánovi a vo svojom vnútri komunikujeme s Pánom jazykom lásky, kde sú slová zbytočné. Aby bol tento spôsob účinnejší než prvý, je potrebné, aby si človek pripravil svoje srdce a odstránil z neho každú škodlivú a povrchnú myšlienku. Takto sa modlil svätý prorok, ktorý vyviedol ľud Izraela z Egypta: keď jeho ústa mlčali a jeho srdce hovorilo, spýtal sa ho Boh, prečo tak nahlas kričí. Druhý spôsob modlitby je postoj samotného srdca pred Bohom. Zatiaľ čo pery mlčia, sem patria všetky rozjímania nad Božím slovom, o utrpení Pána, o svätej Cirkev, či všetky zamyslenia, ktoré podnecujú náš rast do svätosti. Tento spôsob modlitby pozostáva z myšlienok a rozjímaní, ktoré vychádzajú z biblických udalostí a tajomstiev Pána. Ako hovorí sv. Terézia Ježišova, najplodnejším rozjímaním, ktoré človek môže konať, je rozjímanie o umučení Pána. Patrí to k prvej duchovnej abecede.

Kontemplatívna modlitba

Ako tretí spôsob modlitby by sme mohli označiť kontemplatívnu vnútornú modlitbu. Čím väčšia je láska, tým menej slov potrebujeme. Láska nepotrebuje veľké reči, ale v mlčaní spôsobuje veľké veci. Čím väčší súlad panuje medzi tým, kto sa modlí, a Pánom, ku ktorému sa modlí, tým skôr sú modlitby vypočuté. Ak teda je Otec duch a nemá v sebe nič telesné, potom je naša modlitba tým primeranejšia, čím je vzdialenejšia od obrazných predstáv, ako aj od myšlienok srdca. Ale túžba, ktorá objíma Boha v jeho podstate a bez telesnej predstavy, a láska, ktorá nepotrebuje žiadne slová, modlí sa k Bohu tak duchovnejšie a bezprostrednejšie, že duša už len vyslovuje sväté vzdychy: Ty si vo mne a ja v tebe. To najväčšie, čo môže Boh urobiť pre svojho priateľa je, že sa mu daruje; a to najväčšie, čo môže urobiť človek je, že sa daruje Bohu.

Boh si väčšmi cení sluhu, ktorý je verný v malom ako toho, kto je nedbanlivý vo veľkom. Základom je ostávať verný v modlitbe. Do jednotlivých stupňov človek dorastá časom. Boh človeka povoláva aj odmeňuje postupným rastom v modlitbe. Vernosť v modlitbe je cestou slobody. Postupne nás vychováva, aby sme v Bohu hľadali a našli hlavné dobré, po ktorých túžime: nekonečnú a večnú lásku, pokoj, istotu a šťastie.

Marek Mokoš

Ilustrácie: Michal Žák

DIAKONÁT

Texty Nového zákona svedčia o tom, že svätý Pavol ustanovoval v nových kresťanských komunitách predstavených: najmä presbyterov (kňazov) a správcov (biskupov), „aby pásli Božiu Cirkev“. Ale už z Prvého listu Timotejovi, ako najstaršieho prameňa, sa dozvedáme aj o diakonoch, ktorí v jednotlivých komunitách plnili funkciu pomocníkov predstavených. Podľa tradície, ktorej svedkom je napríklad svä-

tý Irenej, diakoni boli vysvätení modlitbou a vkladáním rúk podobne ako biskupi a presbyteri. To vyjadruje, že sa spolu s nimi stali účastnými na službe Kristovej cirkvi, ale aj to, že na ich službu je potrebná charizma Ducha Svätého.

Diakon, z gréckeho slova *diákonos*, mohlo byť pôvodne označenie posla, sluhu, správcu domu, pomocného kormidelníka, ale predovšetkým obsluhujúceho pri stole. Pavol viackrát nazýva diakonmi mužov, ktorí sa venovali starostlivosti o chudobných v jeruzalemskej obci i hlásaniu evanjelia. Epafrasa označuje ako „Kristovho diakona“ a seba ako „diakona evanjelia a Cirkvi“.

Na konci prvého storočia už majú diakoni v niektorých cirkvách svoje pevné miesto v cirkevnej hierarchii, ako to dosvedčujú aj viacerí cirkevní otcovia. Píšu o ich službe pri liturgii a zdôrazňujú, že diakon neprijíma svätenie pre kňazstvo, ale pre službu – hlavne pre službu biskupovi, na ktorom je služba diakona závislá. Z tejto doby možno spomenúť diakonov, ktorí vynikali zbožnosťou alebo službou – svätí Vavrínek, Vincent, Efrém a iní. Za prvého svätého diakona je považovaný mučeník svätý Štefan.

Neskoršia literatúra predstavuje diakonov, ako preberajú určité funkcie, napríklad starosť o chorých. Do popredia sa stále viac dostávali ich povinnosti pri liturgii a osobný vzťah k biskupovi. Kým v apoštolských časoch diakoni hlásali

evanjelium, krstili, posluhovali biskupovi a spravovali cirkevný majetok, neskôr, v časoch prenasledovania, oznamovali veriacim miesto a čas zhromaždenia, starali sa o poriadok bohoslužieb, prijímali obetné dary od veriacich, ako o tom svedčia svätí Justín a Cyprián. Odnášali chorým a uväzneným Eucharistiu, starali sa o hmotné zabezpečenie sirôt a vdov a, samozrejme, posluhovali pri liturgii – hodoch lásky. Podľa svätého Ignáca z Antiochie sa bez biskupa, kňaza a diakona nemôže kresťanské spoločenstvo považovať za partikulárnu Cirkev.

Spis *Traditio apostolica*, ktorý asi napísal svätý Hypolit Rímsky okolo roku 215 v Ríme, zachytáva prvé texty ordinačných modlitieb pri vysviacke biskupov, presbyterov a diakonov. Zdôrazňuje, že diakon nie je svätený (doslova ustanovený) pre kňazstvo, ale pre pomoc biskupovi, a jeho funkcie sú jasne odlíšené od úradu biskupa a kňazov: Podľa tohto spisu diakon nie je totiž účastný zboru kňazov a neprijíma takého ducha kňazstva, na akom majú účasť kňazi, ale to, čo je (mu) zverené mocou biskupa. Preto diakonát udeľuje biskup sám, kým na kňaza vkladajú pri vysviacke ruky aj ostatní kňazi, pretože majú spoločného a toho istého ducha kňazstva.

V neskorších storočiach sa diakonát stal len prechodným stupňom ku kňazstvu, čím služba diakona v Cirkvi prakticky zanikla. Jeho obnovu ako trvalého stupňa priniesol až Druhý vatikánsky koncil schválením konštitúcie *Lumen gentium*

z 21. novembra 1964. Tento dátum sa považuje za obnovenie diakonátu ako vlastného a autonómneho stavu v latinskej Cirkvi.

V súčasnosti sa služba najmä trvalých diakonov stáva mimoriadne zaujímavou, a to najmä preto, že trvalý diakonát nie je spájaný s celibátom. Služba diakona je preto akýmsi „kompromisom“ pre mužov, ktorí cítia povolanie pre službu v Cirkvi, ale zároveň aj do manželstva. Vo všeobecnosti trvalí diakoni nie sú zamestnaní v Cirkvi, ale majú svoje vlastné civilné zamestnanie, aj keď, samozrejme, existujú výnimky. Pred vysviackou prechádzajú niekoľkoročnou formáciou a ak sú ženatí, s ich vysviackou musí súhlasiť aj ich manželka.

Služba trvalých diakonov spočíva v tom, že ako pomocníci biskupa a kňazov vo farnostiach môžu krstiť, asistovať pri uzatváraní manželstva, viesť pohrebné obrady, prihovoriť sa v homílii počas liturgie a udeľovať niektoré požehnania. Ich špecifickou liturgickou úlohou je predovšetkým ohlasovať evanjelium pri liturgických sláveniach.

Avšak to, čo dáva ich službe osobitnú charizmu, je akési „tvorivé napätie“. Trvalý diakon stojí nohami „v oboch svetoch“; je to klerik žijúci laickým životom. Nikdy neslávi Eucharistiu sám, ale je vysvätený na službu vo svete i po boku biskupa či kňaza pri oltári. Má jedinečné postavenie na to, aby pozýval Boží ľud na prežívanie slávených tajomstiev, ale aj svedčil o tom, ako môžeme oslavovať Boha životom vo svete a slúžiť blížnym v láske.

Diakon je služobníkom evanjelizácie i služby. Pomáha biskupom v ich zodpovednosti za šírenie evanjelia vo svete, čím zlepšuje a posilňuje život Cirkvi a stáva sa hnacou silou jej služby. Očakáva sa od neho, že bude čestne a s dôverou prezentovať, čo znamená žiť autentický kresťanský život. Je vlastne sviatostným znamením Cirkvi vo svete.

Diakonát je mimoriadne obohacujúce povolanie tak pre samotného diakona, ako aj pre spoločenstvo Cirkvi. Jeho skúsenosť s rodinou, výchovou detí a manželským spoložitím môže byť nenahraditeľná pri príprave k prijatiu sviatostí, najmä krstu, manželstva, prvého svätého prijímania i birmovania.

Ak Cirkev v súčasnosti volá po tom, aby sa do jej života a služby viac zapojili laici a nestálo všetko len na kňazoch, diakoni sú ideálnymi prostredníkmi i pomocníkmi jedných i druhých. Preto má práve ich služba dobrú perspektívu.

ThLic. Štefan Fábry, Th. D.

Foto: Andrej Kráľovič

ROZHOVOR S DIAKONMI

Prežívame jubilejný rok, ktorý sa nesie v téme nádeje. Čo si myslíš, že je nádejou Cirkvi našich dní? Ako chceš prinášať nádej počas roka tvojej diakonskej praxe?

**ŠTEFAN
PÁLESCH**

Nádej pre Cirkev v súčasnom svete vnímam predovšetkým v uvedomení si jej poslania ukazovať svetlo v temnotách prostredníctvom ohlasovania stálej prítomnosti živého Ježiša Krista. On stále zostáva verný svojmu prisľúbeniu: „Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ (Mt 28,20) Veľkou nádejou pre Cirkev v súčasnosti sú mladí kresťania a rodiny, ktoré sa neboja žiť svoju vieru autenticky a odvážne svedčia o Kristovi v každom okamihu života. Počas mojej diakonskej praxe by som chcel ukázať Kristovu nádej tým, ktorí zápasia s pochybnosťami, osamelosťou či bolesťou. Túžim im pripomínať, že Boh ich nikdy neopúšťa, ale ich nekonečne miluje a práve v našich slabostiach a skúškach môže zažiarit svetlo Božej lásky.

Čo ťa drží pri modlitbe, aj keď sa ti nechce alebo máš pocit, že Boh mlčí?

**KRIŠTOF
MARTINÁK**

Modlitba je úplne základným stavebným kameňom prežívania viery. Je jasné, že bez modlitby by človek nemal ako budovať vzťah s Bohom. O čo viac sa však očakáva, že zasvätená osoba, diakon, kňaz či rehoľník dennodenne stavia na rozhovore s Bohom. Modlitba

však nie je samozrejmosťou. Od detstva si uvedomujem, že je to v istej miere aj boj. Chcieť sa modliť je aj úkonom vôle. Často som zažíval a zažívam, že som unavený, že modlitbu môžem odložiť na neskôr, že modlitbu momentálne nepotrebujem alebo že moja modlitba bola nevypočutá, a tak akoby strácala zmysel. Je to však iba mylná predstava, ktorá človeka odvracia od Boha. Opak je pravdou. Každá modlitba má svoju hodnotu. Každá modlitba pretvára mňa samého a môj vzťah s Bohom. Ešte pred seminárom som často zažíval túto moju teóriu na vlastnej koži. Kráčajúc mestom som sa bez plánovania či dôvodu zastavil na celodennej adorácii v jednom z kostolov.

A vždy malo toto zastavenie význam. Človek sa nielen „ovlažil“ Božou prítomnosťou, ale často našiel aj riešenia svojich životných situácií. Nie je potrebné dokazovať, že modlitba je nevyhnutná. Treba to zažiť v osobnom príbehu viery.

Čo pre teba znamená byť mužom Cirkvi v dnešnej kultúre, ktorá často nemá dôveru voči autoritám a duchovnosti?

**ONDREJ
VERBOVSKÝ**

Byť dnes mužom Cirkvi je pre mňa povolaním k vernosti – nie v boji o pozor-

nosť, ale v trpezlivom svedectve, že Boh neopustil tento svet. V kultúre, kde sú authority spájané so sklamaním a duchovno sa zosmiešňuje, túžim byť prítomný inak: ľudsky, pokorne a radosne. Nejde mi o uznanie, ale o to, aby cez moju prítomnosť bolo možné

zakúsiť, že Boh ešte stále volá. Byť mužom Cirkvi je záväzok žiť pravdivo to, čo ohlasujem, a zároveň dar smieť byť svedkom nádeje uprostred dnešných neistôt. Boh si ma nevybral pre moju bezchybnosť, ale pozval ma, aby som mu dal môj hlas, ruky, čas... pre druhých. A keď sa cítim slabý, pripomínam si slová, ktoré mi dávajú silu: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.“ (2Kor 12,9) Byť mužom Cirkvi dnes neznamená byť dokonalý, ale pravdivý. Nie bezchybný, ale verný.

Na čo by si sa chcel sústrediť v tvojej službe ľuďom?

**JAKUB
JURKOVIČ**

Na pokoj. Tým by som chcel naplniť moju službu. Nemusím dlho hľadiť na spoločnosť, ktorá je plná náhlenia, nepokojov a rozdelenia, aby som zistil, že počiatok nepokoja pramení vo mne, v jednotlivcovi. Snažím sa hľadať zdroj pravého pokoja. V obľúbenom žalme čítame: „Pán je môj Pastier, nič mi nechýba. Vodi ma k tichým vodám.“ (Ž 32) Viera je vzťah s naším Pastierom. Ak si s ním budujem puto dôvery, vždy nájdeme pokoj. Viem, že tento pokoj budem strácať, lebo som len človek. Zabúdím, ušpiním sa. Je dôležité neupadnúť do smútku či stratiť odvalu, ale znova obrátiť svoj pohľad na Dobrého Pastiera. Tak pokročíme oveľa viac, než keby sme sa vyčerpávali zlosťou nad sebou samými! Radi by sme prišli pred Pána čistí, spokojní so sebou. Koľko pýchy a domýšľavosti! Len s pohľadom na Krista opäť dokážeme vstať a prijať jeho Ducha – Tešiteľa.

EVANJELISTA MATÚŠ

Dnes by sme sa spoločne zamysleli nad evanjelistom Matúšom. Tento autor Evanjelia sa zvykne znázorňovať s atribútom človeka, a to kvôli tomu, že začína svoje evanjelium ľudským rodokmeňom Ježiša Krista. Matúš píše svoje evanjelium kresťanom pochádzajúcim zo židovstva. Kladie veľký dôraz na to, že Ježiš je naplnením starozákonných prorociev o Mesiášovi.

Evanjelistu Matúš sa vo všeobecnosti stotožňuje s apoštolom Matúšom, inak nazývaným aj Lévi, ktorý opisuje svoje obrátenie a povolanie v deviatej kapitole svojho spisu (Mt 9,9). Viacerí odborníci však popierajú toto stotožnenie dvoch postáv. Autora Matúšov-

ho evanjelia charakterizujú skôr ako kresťana pochádzajúceho zo židovstva, ktorý nebol očitým svedkom Ježišových zázrakov. Či to bolo tak alebo onak, nijakým spôsobom to neuberá na hodnovernosti a inšpirácii tohto biblického textu, ktorý bol medzi cirkevnými otcami najcitovanejším evanjeliom a nachádzal sa na prvom mieste v zoznamoch starobylých kódexov.

Matúš vo svojom evanjeliu, ktoré možno nazvať aj „evanjeliom Cirkvi“ *par excellence*, prejavuje veľkú snahu zdôrazniť to, že Ježiš je dlho očakávaný Spasiteľ. Aj preto spája udalosti z jeho života s naplnením starozákonných prorociev. Až jedenásťkrát hovorí o naplnení Božieho slova v spojení s Ježišom Kristom.

Celé Matúšovo dielo by sa dalo rozdeliť na tri hlavné časti: prvá hovorí o príchode Mesiáša na tento svet (Mt 1,1 – 4,16), druhá o jeho misijnej činnosti (Mt 4,17 – 16,20) a tretia o jeho utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní (Mt 16,21 – 28,20). Niektorí biblisti uvádzajú päťčlenné delenie jeho evanjelia. Berú do úvahy iné kritériá a navrhujú pohľad, že Matúš chcel vytvoriť akúsi „novú Tóru“ platnú pre kresťanov. Toto sa nezdá prijateľné, lebo Matúš je veľkým ctiteľom Božieho slova a nachádza v ňom naplnenie toho, čo práve opisuje. V jeho evanjeliu však môžeme vidieť

prítomnosť piatich veľkých Ježišových rečí: prvá je najznámejšia, tzv. reč na vrchu (Mt 5,1 – 7,29), no čítame aj o misijnej reči (Mt 9,36 – 11,1), reči v podobenstvách (Mt 13,1-53), reči o Cirkvi (Mt 18,1 – 19,1) a záverečnej reči (Mt 23,1 – 26,1).

Matúš sa pri písaní evanjelia s najväčšou pravdepodobnosťou inšpiroval už vtedy napísaným a známym Evanjeliom podľa Marka, od ktorého podľa niektorých biblistov prebral až 80 % myšlienok, ktoré prepracoval podľa svojej teológie.

V čase, keď písal evanjelium (pravdepodobne okolo roku 80 – 90), Jeruzalemský chrám už bol zborený. To spôsobilo veľkú náboženskú krízu nielen medzi Židmi, ale aj medzi kresťanmi pochádzajúcimi zo židovstva. Chrám pokladali za miesto kultu a stretnutia so živým Bohom. Možno práve preto Matúš tak nástočí na prítomnosti Boha-s-nami, Emanuela, hovoriac o ňom na začiatku (Mt 1,23) aj na konci svojho evanjelia (Mt 28,20).

Evanjelista Matúš je teda významným svätopiscom, ktorý nám zanechal podrobný opis života Ježiša Krista ako nášho Spasiteľa, ktorého príchod Boh pripravoval po celé stáročia. Ježiš neprišiel Božie slovo zrušiť, ale naplniť (Mt 5,17). Vidíme to na celom jeho živote opísanom Matúšom, no najmä v obete jeho života, keď sa nechal ukrižovať a vstal z mŕtvych, aby nás vykúpil z hriechu a dokázal nám Božiu lásku k nám.

SVEDECTVO ŠIESTAKA

Keby mi niekto v roku 2000 povedal, že budem jedného dňa vysvätený za kňaza, nielenže by som sa dotyčnému vysmial do tváre, ale považoval by som ho za blázna. Som dospelý konvertita a ako taký som do svojich dvadsiatich rokov nevedel, ktorá z dvoch kresťanských cirkví v mojom meste je katolícka a ktorá reformovaná. Vedel som len to, že jedna je krásne „ozdobená“ a druhá nie.

Som Tamás Ollé a pochádzam z Veľkého Medera. Moja rodina je zmiešaného viero-
vyznania. Ani jedna strana nie je praktizujúca. Biblické príbehy som poznal ako každé iné dieťa – z rozprávania iných a príbehov. Ale tie mi nič nehovorili a na hlbšej úrovni sa ma nedotkli.

Ako študent vysokej školy som vstúpil do skautského oddielu vo Veľkom Mederi. Moja prvá vážna služba v Katolíckej cirkvi bola na Veľkú noc. Tri hodiny som stál so skautskou vlajkou v ruke. Pomyslel som si: „Už nikdy viac!“

Nasledujúci rok opäť požiadali skautský oddiel o pomoc. Tentoraz som ale pomáhal v sakristii a čítal som pri svätej omši. Spomínam si, že jedného dňa, bolo to ráno na slovenskej svätej omši, neprišiel ani jeden miništrant. Pán farár ma prehovoril, aby som sa obliekol do liturgických šiat a pomohol mu pri oltári. Bol som prestrašený a nervózny. V ten deň ma oslovilo evanjelium. Bol to známy príbeh apoštola Tomáša z Jánovho evanjelia. Vtedy akoby niečo vo mne zapadlo do seba. Uvedomil som si, že môj život sa spojil s kostolom. Stal som sa pomocníkom pána farára.

Medzitým sa môj život pohol ďalej. Po vysokej škole som vyučoval v Budapešti. Cez leto som pracoval ako dobrovoľník v skautských a mládežníckych táboroch, pričom som udržiaval kontakty s rôznymi kultúrnymi, mestskými, župnými, ná-

rodnými a medzinárodnými organizáciami. Pripravoval som programy hlavne pre mladých ľudí. Navzdory tomu všetkému som cítil, že mi niečo stále chýbalo. Keď som bol doma, často som sa stretával s pánom farárom a rozhovor sa neraz zvrtol na tému povolania ku sviatostnému kňazstvu. V lete došlo na kňazské prekladania a tým téma povolania zapadla prachom. Ja sám som ju niekoľkokrát zavrhol.

Napokon v roku 2017 prišla zmena, ktorá ma prinútila zamyslieť sa: teraz alebo nikdy. Požiadal som otca arcibiskupa Mons. Jána Oroscha o prijatie do kňazského seminára a podal som si prihlášku na štúdium katolíckej teológie na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po prijatí som bol konfrontovaný so skutočnosťou, že som bol o desať rokov starší od mojich spolužiakov, a ocitol som sa v čisto slovenskom prostredí. Keďže mojím rodným jazykom je maďarčina, moje znalosti slovenčiny pre potreby vysokoškolského štúdia neboli dostačujúce. Na konci tretieho ročníka som preto požiadal môjho diecézneho biskupa o preloženie do kňazského seminára v Maďarsku. Otec arcibiskup mojej žiadosti vyhovel, a tak som v roku 2020 začal študovať v Kňazskom seminári na Teologickom inštitúte Jánosa Brennera v Győri.

Bolo to pre mňa náročné obdobie. Pohrával som sa s myšlienkou, že sa jednoducho pobalím a štúdium teológie ukončím. Ibaže tam, na konci mojich síl, som cítil, že ma Boh povzbudzuje a vlieval do mňa silu. Tam, kde som sa chystal dať bodku, som nakoniec dal čiarku a rozhodol sa pokračovať – verím, že v jeho diele. Od veriacich a kamarátov som dostával neutíchajúce slová povzbudenia a modlitby. Vďaka nim som teraz tam, kde som. Aj keď moje štúdium teológie trvalo namiesto šiestich rokov osem, vnímam ho ako požehnané veľkou Božou láskou. V júni tohto roku prijmem kňazské svätenie. To ale nie je koniec môjho príbehu. Verím, že je to začiatok mojej novej životnej kapitoly. Takej kapitoly, v ktorej chcem rátať s Bohom, predstaviť ho ostatným ľuďom tak, aby si ho zamilovali a pripútali sa k nemu. Navždy. S láskou vás žehnám!

Tamás Ollé

BOŽSKÉ SRDCE NIE JE GÝČ

DILEXIT NOS

Úcta k Božskému Srdcu, tajomný a mnohokrát asi aj nepochopený význam. Ja sám som vnímal úctu k Božskému Srdcu skôr ako slovenský duchovný folklór či určitý aspekt ľudovej zbožnosti zaobalenej do gýčových sôch, ornátov a ikonických vyobrazení.

Veľmi ma zaujalo, že Svätý Otec František sa vo svojej novej encyklike venuje práve tejto téme a považuje ju za natoľko dôležitú, aby sa o nej viac hovorilo a premýšľalo. Encyklika *Dilexit nos* (v preklade „Miloval nás“) bola zverejnená 24. októbra 2024 v Ríme. Predstavuje štvrtý významný dokument pápeža Františka a je venovaná láske vyžarujúcej z Ježišovho Srdca.

Hlavné posolstvo

Encyklika vychádza z biblických textov a ich interpretácie v kontexte dnešnej doby, pričom vyzdvihuje význam osobného vzťahu s Kristom. Úvod sa nesie v duchu slov svätého Pavla: „vítazíme skrze toho, ktorý nás miluje“ (Rim 8,37). Božia láska, zjavujúca sa prostredníctvom Kristovho otvoreného Srdca, je podľa pápeža nekonečná a bezpodmienečná. Pápež František zdôrazňuje, že od tejto lásky nás nič nemôže odlúčiť (Rim 8,39).

Encyklika tiež poukazuje na to, že v spoločnosti sa množia rôzne formy zbožnosti bez osobného vzťahu s Bohom lásky. Kresťanstvo často zabúda na „nežnosť viery, radosť z oddanosti službe, horlivosť poslania od človeka k človeku“. Pápež František preto navrhuje prehĺbenie úcty k Ježišovmu Srdcu ako prostriedku na obnovu autentickej zbožnosti a pripomína, že v Kristovom Srdci môžeme nájsť celé evanjelium.

Pápež pripomína, že Ježišovo Srdce je zdrojom nielen duchovnej obnovy, ale aj konkrétnej nádeje pre ľudí trpiacich fyzickou, emocionálnou alebo duchovnou bolesťou.

Pápež František sa zameriava aj na význam „srdca“ ako centra ľudského bytia a miesta, kde sa spája duchovný, psychologický a fyzický rozmer človeka. Srdce

predstavuje vnútorný stred človeka, miesto, kde sa rodia myšlienky, pocity a rozhodnutia. V Kristovom Srdci je odpoveď na ľudskú túžbu po zmysle, prijatí a láske.

Kristovo Srdce ako odpoveď na výzvy dnešného sveta

Podľa pápeža Františka sme svedkami mnohých foriem rozdelenia – medzi národmi, v rodinách, ale aj v samotnej Cirkvi. Svet je plný násilia, nepochopenia a egoizmu. V takomto kontexte sa Kristovo Srdce stáva symbolom jednoty, zmierenia a milosrdenstva.

Praktické aplikácie úcty k Srdcu Ježiša Krista

Encyklika obsahuje konkrétne usmernenia pre veriacich a duchovných pastierov. Pápež František zdôrazňuje, že úcta k Najsvätejšiemu Srdcu nie je len otázkou modlitieb alebo liturgických úkonov, ale predovšetkým každodenného života. Láska, ktorú čerpáme z Kristovho Srdca, sa musí prejavovať v našich skutkoch.

Pre rodiny znamená táto úcta výzvu k vzájomnému odpusteniu, k budovaniu dôvery a k vzdelávaniu detí vo viere. Pre kňazov je to pripomienka ich poslania byť pastiermi podľa Ježišovho príkladu – trpezlivými, milosrdnými a ochotnými obetovať sa pre svojich veriacich.

Pápež taktiež zdôrazňuje, že úcta k Srdcu Ježiša Krista nie je len záležitosťou osobnej zbožnosti, ale má aj sociálny rozmer. Ježišovo Srdce nás inšpiruje k solidarite s chudobnými, k ochrane zraniteľných a k budovaniu spravodlivejšieho sveta. František apeluje na Cirkev, aby bola komunitou, ktorá prejavuje lásku a starostlivosť o každého človeka bez rozdielu.

Encyklika *Dilexit nos* je nielen teologickým dokumentom, ale aj praktickým sprievodcom pre každodenný život. Vyzýva nás k hlbokému prehodnoteniu našich vzťahov – s Bohom, s blížnymi a so svetom.

PÝTALI SME SA...

Ako prežívaš úctu k Božskému Srdcu vo svojom živote?

Richard Branický, 1. roč.

Úcta k Božskému Srdcu pre mňa úzko súvisí s tým, ako ho vnímam; doslova ako „priestor“ lásky a slobody, kde otváram vlastné srdce pred jeho Srdcom.

Juraj Majzler, 2. roč.

Božské Srdce je pre mňa miestom, kde môžem vložiť moje srdce so všetkým, čím žijem, a prosiť Krista, aby ho premenil podľa svojho Srdca.

Kristián Vrátny, 2. roč.

Úctu k Božskému Srdcu nevnímam len ako akúsi tradíciu a pobožnosť, ale ako živú skutočnosť lásky, ktorá sa uskutočňuje v skláňaní sa k tým, ktorí to potrebujú. Nemôžem milovať Boha, ktorého nevidím, ak nemilujem brata, ktorý je mi blízky.

Andrej Královič, 2. roč.

Je pre mňa pozvaním k zintenzívneniu vzťahu s Ježišom, nielen ako mojím Pánom a Bohom, ale hlavne s tým, ktorý má voči mne dokonalú lásku.

Timotej Gregor, 3. roč.

Často si zvyknem spomenúť na niektoré invokácie z litánií k nemu a rozjímam o nich. Napríklad „Srdce Ježišovo, pre naše neprávosti strýzené“. Ako veľa si za mňa musel Kristus vytrpieť, ale z lásky to všetko ochotne podstúpil. Je to pre mňa veľkou posilou v snahe o cnostný život.

Christian Kvasňovský, 5. roč.

Úcta k Božskému srdcu pre mňa znamená kľúč k formácii, nakoľko sa usilujem stvárňovať seba na obraz Srdca Ježišovho. Túto moju túžbu mi oživujú a pripomínajú čas adorácie a invokácia po litániách k Božskému Srdcu – „Srdce Ježišovo, horiace láskou k nám, zapáľ naše srdce láskou k tebe“ –, ktorú sa snažím praktizovať aj formou tzv. „strelnej modlitby“ počas dňa.

Ján Mikuško, 4. roč.

Milosť lásky a prijatia neustále prúdi z Najsvätejšieho Srdca a po tejto milosti túžim vo svojej modlitbe každý deň, nielen na prvý piatok v mesiaci.

Patrik Kukučka, 6. roč.

Úctu k Božskému Srdcu prežívam pri každom slávení sviatostí a osobitým spôsobom sa mu klaniam a odprosujem všetky urážky ľudí voči добрôte tohto Srdca počas prvopiatkových pobožností.

9	7		2					
			9	1				
			7	6				2
5			3	9		4	7	6
7		3	4					
		4						
		6	5		2			
			1	8	7			4
				3		2	1	5

2	5		6					9
	1	9		3		5		6
	4	6			1			
7			1	6	5	9		
	8		2	7				
				8	4			
6			4			1		8
	7			5			6	2
4	3	2	8		6			

5	3	2						4
		4		8		6		
		9	3	4	2		7	1
				9				
	4						9	2
		8						5
4		7	9					6
8	5			2	3		4	
		3		6				

	7				3		9	
9						7		8
8	3	6	5		9			
3	2		9	4		1		
			2	5				6
7	6				1			
		3	7			8		
5	4		6	1				
1	8		3					

OBJEDNÁVKA ČASOPISU

Ročník XXXVI.

Adresa: KSNR – ADSUM, Samova 14, 949 01 Nitra

e-mail: redakcia.adsum@gmail.com

Cena predplatného je 2 € za 2 ks ročne plus poštovné a balné.

(Možno predplatiť maximálne na jeden rok!)

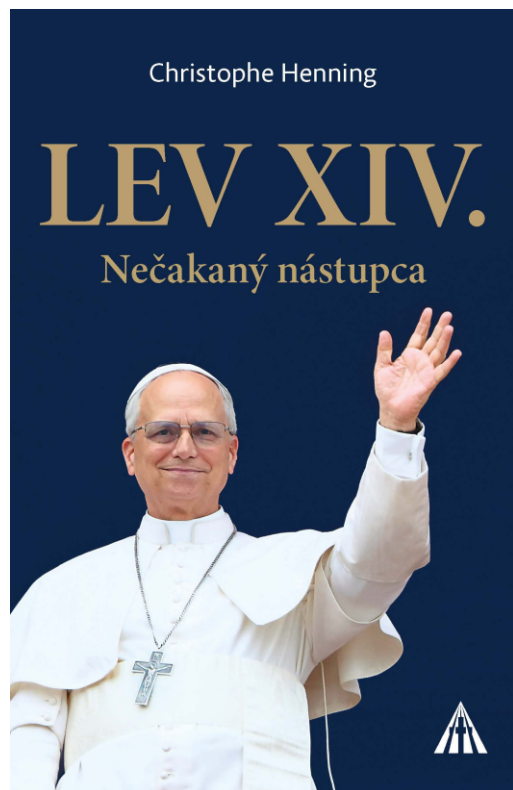
Meno a priezvisko:

Ulica: Mesto a PSČ:

E-mail/Tel.: Počet ks z každého čísla:

Objednávku vystrihnite, vložte do obálky a pošlite na adresu redakcie,
alebo vyššie uvedené informácie pošlite na e-mail redakcie.

Prosíme, časopis uhradte do dvoch týždňov od doručenia šekom
alebo prevodom na účet uvedený na prvej strane.

11,90 €

**Prvý Američan na čele Cirkvi:
pápež Lev XIV.**

Dňa 8. mája 2025
zvolili kardináli na konkláve
Roberta Francisa Prevosta
za 267. pápeža Katolíckej cirkvi.

Po misijných skúsenostiach v Peru
a pôsobení v Rímskej kúrii
sa stal prvým pápežom
pochádzajúcim zo
Spojených štátov amerických.

*Čo viedlo kardinálov k jeho zvoleniu?
Aký je životný príbeh pápeža Leva XIV.?
A aký bude jeho pontifikát?*

Odpovede na tieto otázky prináša táto prvá profilová biografia
pápeža Leva XIV. v slovenskom jazyku.

Dostupné v každom dobrom kníhkupectve a na www.luc.sk.

n a d á c i a
FIDES ET RATIO

ADSUM
ČASOPIS BRATISLAVSKÝCH
A TRNAVSKÝCH BOHOSLOVCOV